

Vai tiek īstenota mērķtiecīga
energoefektivitātes politika plānotā
enerģijas galapatēriņa ietaupījuma
sasniegšanai?

Rīga 2018

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

Vai tiek īstenota mērķtiecīga energoefektivitātes politika plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma sasniegšanai?

21.09.2018.

Likumības/lietderības revīzija “Vai tiek īstenota mērķtiecīga energoefektivitātes politika plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma sasniegšanai?”

Revīzija veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 08.05.2017. revīzijas uzdevumu Nr.2.4.1-14/2017.

Revīzijas ziņojuma noformējumā izmantoti attēli no tīmekļa vietnes www.depositphotos.com.

Cienījamais lasītāj!

Esam pabeiguši likumības un lietderības revīziju “Vai tiek īstenota mērķtiecīga energoefektivitātes politika plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma sasniegšanai?”.

Mūsdienās jebkura ekonomiskā darbība ir saistīta ar enerģijas patēriņu, tomēr energoresursu trūkums un atkarība no enerģijas importa liek domāt arī par enerģijas taupīšanu, tādējādi aktualizējot jautājumu par energoefektivitātes uzlabošanu.

Lai Eiropas Savienībā sekmētu energoefektivitātes uzlabošanu, Eiropas Parlaments un Padome ir pieņēmusi *Energoefektivitātes direktīvu* un *Ēku energoefektivitātes direktīvu*, kas Latvijai ir jāpārņem nacionālajos tiesību aktos.

Eiropas Savienībā izveidotā pasākumu sistēma energoefektivitātes veicināšanai ietver publiskā sektora ēku energoefektivitātes uzlabošanu un energosertificēšanu, pāreju uz ēkām ar zemu enerģijas patēriņu, energoaudītu veikšanu lielajos uzņēmumos, kā arī citus pasākumus.

Līdz 2020.gadam Latvijai ir jāsasniež divi saistoši (obligāti) mērķi – katru gadu jāsasniež noteikts enerģijas galapatēriņa ietaupījums 1,5 % apjomā no galalietotājiem piegādātās enerģijas un katru gadu jārenovē 3 % centrālās valdības ēku platības.

Revīzijā vērtējām, vai noteiktie pasākumi nodrošinās plānoto mērķu sasniegšanu, un esam konstatējuši, ka izvirzīto mērķu sasniegšana Latvijai ir izaicinājums.

Tāpēc ceram, ka Valsts kontroles ieteikumi palīdzēs Ekonomikas ministrijai rast efektīvākos risinājumus un sasniegt izvirzītos mērķus.

Šajā revīzijā secinātais tiks izmantots koordinētajā revīzijā, ko Latvijas Republikas

Valsts kontrole veic sadarbībā ar citām Eiropas augstākajām revīzijas iestādēm.

Apzinoties publiskā sektora īpašo lomu priekšzīmes demonstrēšanā sabiedrībai energoefektivitātes jomā, koordinēto revīziju par publiskā sektora ēku energoefektivitāti veic Eiropas augstākās revīzijas iestādes (Beļģija (Flandrijas reģions), Bulgārija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Portugāle, Slovākija un Ungārija). Latvijas Republikas Valsts kontrole ir uzņēmusies koordinētās revīzijas vadīšanu kopīgi ar Igaunijas un Lietuvas augstākajām revīzijas iestādēm.

Pateicamies par sadarbību revīzijas laikā gan mūsu revidējamajām vienībām – Ekonomikas ministrijai un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, gan neatkarīgu ekspertu ēku energosertificēšanas jomā sertificēšanas institūcijām – biedrībai “Latvijas Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas inženieru savienība” un SIA “Mācību un konsultāciju centrs ABC”, gan pašvaldībām par lielo atsaucību Valsts kontroles veiktajā aptaujā, gan Eiropas Savienības fondu ietvaros finansēto ēku renovācijas projektu vērtēšanā iesaistītajām institūcijām – Centrālajai finanšu un līgumu aģentūrai un akciju sabiedrībai “Attīstības finanšu institūcija Altum”, gan jomas ekspertiem – Dr.habil.sc.ing., profesorei Dagnijai Blumbergai un Latvijas Pašvaldību savienības padomniekam enerģētikas jautājumos Dr.Chem. Andrim Akermanim.

Ar cieņu
departamenta direktore

Ilonda Stepanova

Saturs

Kopsavilkums	5
Motivācija.....	5
Galvenie secinājumi [IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]	6
Būtiskākie ieteikumi [IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]	6
Ziņojuma struktūra	6
Energoefektivitātes politika – ko tā ietver?.....	8
[IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]	13
3. Vai Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta ietvaros īstenotie projekti veicinās plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanu?	14
Ekonomikas ministrijas viedoklis.....	22
Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes.....	25
Termini un skaidrojumi.....	30
1.pielikums. Energoefektivitātes politikas institucionālā shēma attiecībā uz centrālās valdības ēkām	31
2.pielikums. Energoefektivitātes politikas mērķi.....	32
3.pielikums. [IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]	33
4.pielikums. Pašvaldību energoefektivitātes plāni	34
5.pielikums. [IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]	35
6.pielikums. Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu saraksts, kuros netiek sasniegti plānotie enerģijas patēriņa rādītāji apkurei	36

Kopsavilkums

Motivācija

Mūsdienās jebkura ekonomiskā darbība ir saistīta ar enerģijas patēriņu, bet, lai iegūtu enerģiju, ir nepieciešami energoresursi.

Eiropas Savienība saskaras ar energoresursu trūkumu un atkarību no enerģijas importa. Enerģijas taupīšana risina minētās problēmas, vienlaikus paaugstinot arī energoapgādes drošību.

Liels enerģijas taupīšanas potenciāls ir ēku sektorā, jo gandrīz 40 % enerģijas patērē ēkās – mājokļos, birojos, viesnīcās, veselības aprūpes un izglītības iestādēs un citās publiskā un privātā sektora ēkās.

Lai Eiropas Savienībā sekmētu energoefektivitātes uzlabošanu, Eiropas Parlaments un Padome ir pieņēmusi *Energoefektivitātes direktīvu*¹ un *Ēku energoefektivitātes direktīvu*².

Energoefektivitātes direktīva izveido kopēju pasākumu sistēmu energoefektivitātes veicināšanai Eiropas Savienībā, savukārt *Ēku energoefektivitātes direktīva* sekmē tieši ēku energoefektivitātes uzlabošanu.

Abu direktīvu pamatā ir publiskā sektora priekšzīmes demonstrēšana sabiedrībai, kas izpaužas kā publiskā sektora ēku energoefektivitātes uzlabošana un energosertificēšana, pāreja uz ēkām ar zemu enerģijas patēriņu, kā arī preču un pakalpojumu ar augstu energoefektivitātes līmeni iegāde.

Saistībā ar *Energoefektivitātes direktīvas* ieviešanu Latvijai ir jāasniedz indikatīvais valsts energoefektivitātes mērķis (primārās enerģijas³ ietaupījums) un divi saistoši (obligāti) mērķi – katru gadu jāasniedz enerģijas galapatēriņa ietaupījums 1,5 % apjomā no galalietotājiem piegādātās enerģijas un katru gadu jārenovē 3 % centrālās valdības ēku platības.

Šajā revīzijā aptvērām tikai abus saistošos (obligātos) mērķus – enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķi un centrālās valdības ēku renovācijas mērķi, jo valdības ēku renovācija ir ne tikai publiskā sektora piemērs energoefektivitātes ziņā, bet vienlaikus sekmē arī enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanu.

Enerģijas galapatēriņa ietaupījums, kurš Latvijai ir jāasniedz laika posmā no 2014. līdz 2020.gadam, ir aprēķināts 9896 GWh apjomā, savukārt renovācijas mērķa sasniegšanai pēc maksimālās prognozes ir jārenovē 678 460 m² centrālās valdības ēku platības.

Lai izpildītu enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķi, ir nepieciešami mērķtiecīgi ieviesti pasākumi, turklāt pasākumiem ir jānodrošina enerģijas ietaupījums pie galapatērētājiem, tai skaitā mājāsaimniecībās. Izdevumi elektroenerģijai, gāzei un citiem kurināmiem vidēji uz vienu mājāsaimniecības locekli veido līdz pat 10 % no kopējiem patēriņa izdevumiem⁴. Arī citiem tīrģus dalībniekiem, piemēram, lielajiem uzņēmumiem un lielajiem elektroenerģijas patērētājiem, ir jāiesaistās energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanā.

Atsevišķu *Energoefektivitātes direktīvas* prasību izpildē dalībvalstīm ir paredzētas izvēles iespējas, tāpēc Latvijā *Koncepcijā par Energoefektivitātes direktīvas pārņemšanu*⁵ tika izvērtēti iespējamie risinājumi

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2012/27/ES (2012.gada 25.oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK.

² Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2010/31/ES (2010.gada 19.maijs) par ēku energoefektivitāti.

³ Primārā enerģija ir enerģija, kura nav pārstrādāta vai pārveidota.

⁴ http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociale/Sociale_ikgad_mb/MB0151_euro.px/?rxid=562c2205-ba57-4130-b63a-6991f49ab6fe [skatīts 19.06.2018.].

⁵ Koncepcija par Eiropas Parlamenta un Padomes 2012.gada 25.oktobra Direktīvas 2012/27/ES par energoefektivitāti prasību pārņemšanu normatīvajos aktos (atbalstīta ar MK 02.12.2013. rīkojumu Nr.587 (prot. Nr. 63, 52. §)).

direktīvas prasību pārņemšanai normatīvajos aktos, tajā skaitā arī risinājumi, kas ietekmē enerģijas galapatēriņa mērķa sasniegšanu. Ministru kabinets, atbalstot *Koncepcijā* piedāvāto risinājuma variantu, 2013.gadā vienojās par pasākumu kopumu enerģijas ietaupījuma pie galapatērētājiem mērķa sasniegšanai.

Lai novērtētu, vai ir īstenota mērķtiecīga energoefektivitātes politika plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma sasniegšanai, esam veikuši likumības/lietderības revīziju, kurā vērtējām:

- ✓ vai noteiktie pasākumi nodrošinās plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanu;
- ✓ vai ir izveidota atbilstoša monitoringa sistēma enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa izpildes noteikšanai.

Šajā revīzijā secinātais tiks izmantots koordinētajā revīzijā, ko Latvijas Republikas Valsts kontrole veic sadarbībā ar citām Eiropas augstākajām revīzijas iestādēm.

Apzinoties publiskā sektora īpašo lomu energoefektivitātes jomā, koordinēto revīziju par publiskā sektora ēku energoefektivitāti veic Eiropas augstākās revīzijas iestādes (Beļģija (Flandrijas reģions), Bulgārija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Portugāle, Slovākija un Ungārija). Latvijas Republikas Valsts kontrole ir uzņēmusies koordinētās revīzijas vadīšanu kopīgi ar Igaunijas un Lietuvas augstākajām revīzijas iestādēm.

Galvenie secinājumi **[IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]**

Būtiskākie ieteikumi **[IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]**

Ziņojuma struktūra

Informācija ziņojumā izklāstīta šādā secībā:

- ✓ energoefektivitātes politikas īss raksturojums;
- ✓ revīzijas secinājumi, konstatējumi un ieteikumi, sadalot tos trīs galvenajās nodaļās ar attiecīgām apakšnodaļām. Katras apakšnodaļas ievadā ir sniegts Valsts kontroles viedoklis, izsecinot būtiskāko, un to tālāk apakšnodaļā pamatojot ar revīzijas konstatējumiem;
- ✓ Ekonomikas ministrijas sniegtais viedoklis par veikto revīziju;
- ✓ revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes (mērķis, juridiskais pamatojums, atbildība, apjoms, ierobežojumi).

Ziņojuma pirmajā nodaļā ir vērtēts, vai noteiktie pasākumi nodrošinās plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanu, tai skaitā:

- ✓ vai ir noteikti mērķtiecīgi pasākumi enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanai (īpašu uzmanību pievēršot mērķa sasniegšanas pasākumu struktūrai, mērķa sasniegšanas progresam,

- ✓ energoefektivitātes pienākumu shēmā iekļaujamo nozaru izmaiņām, brīvprātīgo vienošanos slēgšanai par energoefektivitātes uzlabošanu, kā arī energoauditiem lielajos uzņēmumos);
- ✓ vai Ekonomikas ministrija veicina pašvaldību iesaisti energoefektivitātes politikas mērķu sasniegšanā;
- ✓ vai tiek nodrošināti pietiekami pasākumi gandrīz nulles enerģijas ēku būvniecībai (tai skaitā, analizējot pārejas termiņus uz gandrīz nulles enerģijas ēku būvniecību un plānu gandrīz nulles enerģijas ēku skaita palielināšanai);
- ✓ vai tiek nodrošināta 3 % centrālās valdības ēku renovācijas mērķa izpilde;
- ✓ vai prioritāri tiek renovētas centrālās valdības iestāžu ēkas ar zemāko energoefektivitāti.

Ziņojuma otrajā nodaļā ir vērtēts, vai izveidota atbilstoša monitoringa sistēma enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa izpildes noteikšanai, tai skaitā:

- ✓ vai izveidotā energoefektivitātes monitoringa sistēma nodrošina izsekojamu enerģijas ietaupījuma uzskaiti;
- ✓ vai ir izveidota ēku energosertifikācijas monitoringa sistēma (tai skaitā, analizējot, vai valsts un pašvaldību iestāžu ēkām tiek veikta energosertifikācija, kā arī vai tiek nodrošināta neatkarīgu ekspertu (energoauditoru) ēku energoefektivitātes jomā profesionālās darbības uzraudzība).

Ziņojuma trešajā nodaļā ir vērtēts, vai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas administrētā Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta ietvaros īstenotie projekti veicinās plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanu.

Sadaļā “Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes” ietverta informācija par revīzijas veikšanas mērķi, juridisko pamatojumu, atbildību, apjomu, ierobežojumiem, kā arī norādīti vērtēšanas kritēriji.

Energoefektivitātes politika – ko tā ietver?

Par enerģētikas politikas īstenošanu, tai skaitā energoefektivitātes politikas pasākumiem, ir atbildīga Ekonomikas ministrija⁶. Energoefektivitātes politikas institucionālo shēmu attiecībā uz centrālās valdības ēkām skatīt 1.pielikumā.

Energoefektivitāte ir energoresursu lietderīga izmantošana. Energoefektivitāti var raksturot kā attiecību starp saražoto precī vai iegūto pakalpojumu un patērēto enerģiju.

Energoefektivitāte ir līdzeklis, lai Eiropas Savienības līmenī risinātu tādas problēmas kā energoresursu trūkums, atkarība no enerģijas importa un klimata pārmaiņas⁷, nodrošinot iespēju samazināt enerģijas patēriņu un vienlaikus arī izmaksas.

Latvijā vairāk nekā 80 % no enerģijas patērē transporta, mājsaimniecību un rūpniecības sektori⁸ (enerģijas galapatēriņa struktūru Latvijā skatīt 1.attēlā).

1.attēls. Enerģijas galapatēriņa struktūra pa sektoriem 2015.gadā⁹

Ilgspējīgas enerģētikas nodrošināšanā viens no pasākumiem ir energoefektivitātes uzlabošana¹⁰. Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi tiek īstenoti¹¹:

- ✓ elektroenerģijas ražošanā, sadalē un pārvadē;
- ✓ dabasgāzes sadalē un pārvadē;
- ✓ centralizētajā siltumapgādē;
- ✓ galapatēriņā.

⁶ Energoefektivitātes likuma 4.pants.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2012/27/ES (2012.gada 25.oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK, preambulas 1.punkts.

⁸ Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2016.–2020.gadam (atbalstītas ar MK 09.02.2016. rīkojumu Nr.129 (prot. Nr. 6, 42. §)), 72.lp.

⁹ Energoefektivitātes politikas alternatīvo pasākumu plāns enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa 2014.–2020. gadam sasniegšanai (apstiprināts ar MK 24.05.2017. rīkojumu Nr.257 (prot. Nr. 27, 27. §)).

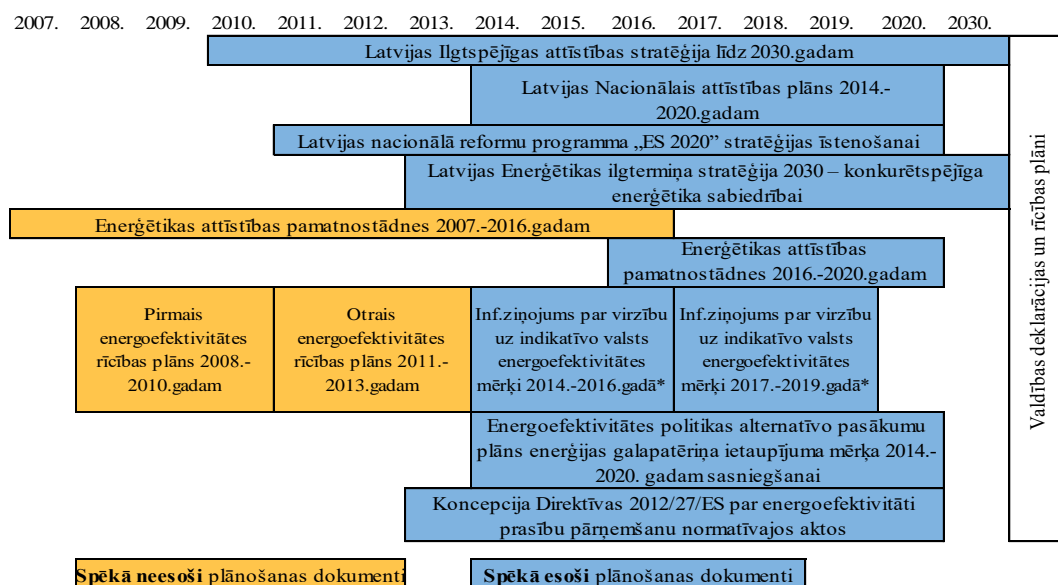
¹⁰ Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2016.–2020.gadam (atbalstītas ar MK 09.02.2016. rīkojumu Nr.129 (prot. Nr. 6, 42. §)), 11.lp.

¹¹ Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2016.–2020.gadam (atbalstītas ar MK 09.02.2016. rīkojumu Nr.129 (prot. Nr. 6, 42. §)), 69.–74.lp.

Galapatēriņš ir enerģijas piegāde galalietotājam tiešam patēriņam, tas ir, rūpniecībai, transportam, pakalpojumiem, lauksaimniecībai, iedzīvotājiem un pārējām tautsaimniecības nozarēm.

Rīcības virzieni un sasniedzamie rādītāji attiecībā uz energoefektivitāti ir norādīti dažādu līmeņu plānošanas dokumentos, tai skaitā arī Latvijas Nacionālās attīstības plānā 2014.–2020.gadam¹², Latvijas nacionālajā reformu programmā “ES 2020” stratēģijas īstenošanai¹³ un Enerģētikas stratēģijā 2030.gadam, kurā ir noteikts¹⁴, ka energoefektivitātes paaugstināšana ir nacionāla prioritāte (attīstības plānošanas dokumentu hierarhiju skatīt 2.attēlā).

* - Informatīvie ziņojumi ir izstrādāti, pamatojoties uz Energoefektivitātes direktīvas 24. panta 2. punkta prasībām.

2.attēls. Energoefektivitātes jomas attīstības plānošanas dokumenti

Energoefektivitātes mērķi

Enerģētika ir viena no jomām, kurā Eiropas Savienībai un dalībvalstīm ir dalītā kompetence¹⁵, tā rezultātā energoefektivitātes jomā ir noteikti gan Eiropas Savienības, gan Latvijas politikas mērķi.

Eiropas Savienības noteiktais mērķis ir paaugstināt energoefektivitāti¹⁶:

- ✓ līdz 2020.gadam par 20 %¹⁷;
- ✓ līdz 2030.gadam par 27 %, bet mērķi var pārskatīt, paaugstinot energoefektivitāti par 30 %¹⁸.

¹² Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam (apstiprināts ar Saeimas 20.12.2012. lēmumu).

¹³ Latvijas nacionālā reformu programma “ES 2020” stratēģijas īstenošanai (apstiprināta MK 26.04.2011. sēdē (MK sēdes protokols, TA - 1013, Nr.27, 34.§)).

¹⁴ Informatīvais ziņojums “Latvijas Enerģētikas ilgtermiņa stratēģija 2030 – konkurētspējīga enerģētika sabiedrībai” (pieņemts zināšanai MK 28.05.2013. sēdē (MK sēdes protokols, TA - 378, Nr.32, 59.§)), 10.lp.

¹⁵ Līguma par Eiropas Savienības darbību 4.pants, pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A12012E%2FTXT> [skatīts 14.06.2017.].

¹⁶ Salīdzinājumā ar scenāriju, kurā netiktu veikti nekādi energoefektivitātes pasākumi.

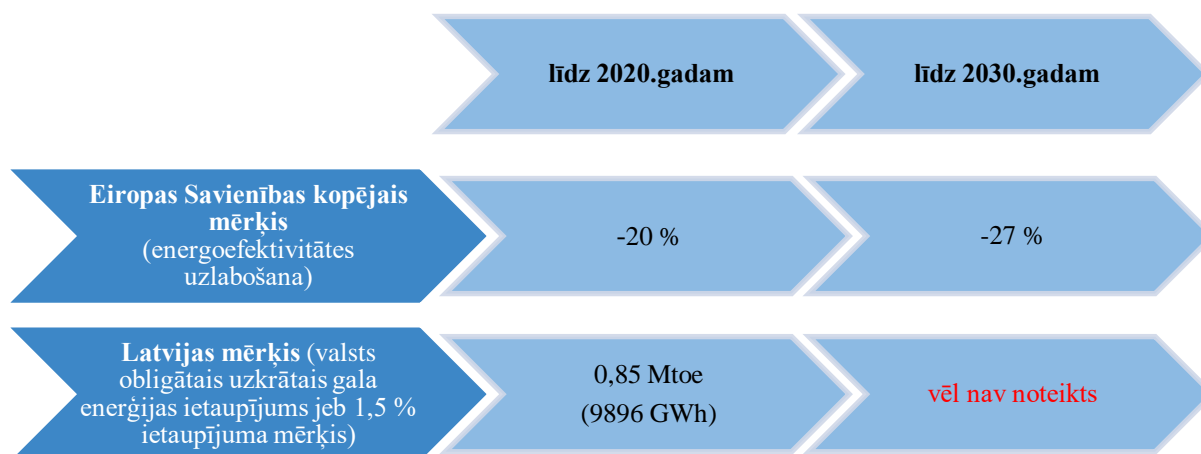
¹⁷ Stratēģija Eiropa 2020 (03.03.3010. COM (2010) 2020).

¹⁸ Klimata un enerģētikas politikas satvars 2030.gadam. Pieejams: http://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2030/index_en.htm [skatīts 15.06.2017.].

Lai īstenotu Eiropas Savienības mērķi, ir pieņemtas divas direktīvas – *Energoefektivitātes direktīva*¹⁹ un *Ēku energoefektivitātes direktīva*²⁰.

Latvijas enerģētikas politikas galvenais mērķis ir kopā ar citu nozaru politiku īstenošanu paaugstināt tautsaimniecības konkurētspēju. Viens no enerģētikas politikas apakšmērķiem ir ilgtspējīga enerģētika, kuras ietvaros ir plānota energoefektivitātes paaugstināšana un noteikti līdz 2020.gadam sasniedzamie energoefektivitātes mērķi un to rezultatīvie rādītāji²¹.

Latvijai no 2014. līdz 2020.gadam ir jāsasniež kumulatīvais enerģijas galapatēriņa ietaupījums **9896 GWh**²². Eiropas Savienības un Latvijas mērķus skatīt 3.attēlā.

3.attēls. Eiropas Savienības kopējais energoefektivitātes mērķis un Latvijas mērķi

Lai sasniegtu enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķi, dalībvalstis var īstenot šādus politikas pasākumus:

- ✓ ieviest energoefektivitātes pienākuma shēmu (turpmāk – EPS) – pienākumi energoefektivitātes jomā tiek uzlikti enerģijas sadales un/vai enerģijas mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kuri ietaupījumu nodrošina, sadarbojoties ar saviem klientiem (enerģijas patērētājiem) – informējot patērētājus par energoefektivitātes paaugstināšanas iespējām vai veicinot energoefektīvāku risinājumu izmantošanu;
- ✓ ieviest alternatīvos pasākumus – citu pasākumu ieviešana, kas nodrošina enerģijas ietaupījumus, piemēram, enerģijas nodokļu piemērošanu, normas un standartus, kas uzlabo ēku energoefektivitāti, energoefektīvāku tehnoloģiju ieviešanu ražošanas procesā u.c.;
- ✓ ieviest gan EPS, gan alternatīvos pasākumus²³.

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2012/27/ES (2012.gada 25.oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2010/31/ES (2010.gada 19.maijs) par ēku energoefektivitāti.

²¹ Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2016.–2020.gadam (atbalstītas ar MK 09.02.2016. rīkojumu Nr.129 (prot. Nr. 6, 42. §)), 10.–14.lp.

²² Ziņojums par Eiropas Parlamenta un padomes Direktīvas 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK 7.panta prasību izpildi.

Papildus Latvijai ir jāsasniedz vēl viens no *Energoefektivitātes direktīvas*²⁴ izrietošs un uz publisko sektoru attiecināms mērķis – ikgadēja 3 % centrālās valdības ēku²⁵ platības renovācija, kopumā (pēc maksimālās prognozes) mērķa izpildei līdz 2020.gadam renovējot 678 460 m² centrālās valdības ēku platības²⁶. Energoefektivitātes politikas mērķu apkopojumu skatīt 2.pielikumā.

Lai arī publiskais sektors nav starp lielākajiem enerģijas patērētājiem, tomēr tam energoefektivitātes uzlabošanas pasākumos ir paredzēta īpaša loma:

- ✓ *Energoefektivitātes direktīvā*²⁷ ir norādīts, ka publiskais sektors, kura izdevumi Eiropas Savienības valstīs ir 19 % no IKP, stimulē tirgus pāreju uz efektīvākām ēkām, precēm un pakalpojumiem. Vienlaikus energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi var nodrošināt arī publisko resursu ietaupījumu un iespēju ietaupītos resursus novirzīt citiem mērķiem;
- ✓ *Ēku energoefektivitātes direktīvā*²⁸ ir norādīts, ka publiskajam sektoram būtu jāuzņemas vadošā loma ēku energoefektivitātes jomā, nosakot tālejošākus mērķus attiecībā uz ēkām, ko izmanto valsts iestādes, kā arī ieviešot energoefektivitātes sertifikātos minētos ieteikumus;
- ✓ arī *Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2016.–2020.gadam*²⁹ ir norādīts, ka publiskā sektora veiktie pasākumi energoefektivitātes jomā nodrošina vadošās lomas piemēra demonstrēšanu un sekmē ēku energosertifikāciju.

Normatīvais regulējums energoefektivitātes jomā

Kopējo Eiropas Savienības energoefektivitātes mērķu sasniegšanai pieņemto direktīvu prasības, tai skaitā arī *Energoefektivitātes direktīvas* un *Ēku energoefektivitātes direktīvas* prasības, dalībvalstīm bija jāpārņem nacionālajā līmenī.

Ekonomikas ministrija ir atbildīga par *Energoefektivitātes direktīvas*³⁰ un *Ēku energoefektivitātes*³¹ direktīvas prasību pārņemšanu nacionālajā līmenī.

Atsevišķu *Energoefektivitātes direktīvas* prasību izpildē dalībvalstīm bija paredzētas izvēles iespējas, tāpēc tika izstrādāta *Koncepcija par Energoefektivitātes direktīvas pārņemšanu*³², kurā izvērtēti iespējamie risinājumi direktīvas ieviešanai un atbalstīti noteikti risinājuma varianti.

Latvija nenodrošināja savlaicīgu *Energoefektivitātes direktīvas* pārņemšanu³³. Lai arī direktīva tika pieņemta jau 25.10.2012. un tās prasības Latvijas normatīvajos aktos bija jāiestrādā un tām bija jāstājas

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2012/27/ES (2012.gada 25.oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK, 7.panta 1., 9., 10. un 11.punkts.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2012/27/ES (2012.gada 25.oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK, 5.pants.

²⁵ Centrālās valdības ēka, kuras definīcija ir sniegta *Energoefektivitātes direktīvā*, Latvijā ir definēta kā tiešajai valsts pārvaldes iestādei vai tās padotības iestādei īpašumā vai lietošanā esoša ēka, kurā tiek īstenota valsts tiešās pārvaldes iestādes vai tās padotības iestādes funkcija.

²⁶ Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2016.–2020.gadam (atbalstītas ar MK 09.02.2016. rīkojumu Nr.129 (prot. Nr. 6, 42. §)), 12.lp.

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2012/27/ES (2012.gada 25.oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK, preambulas 15.punkts.

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2010/31/ES (2010.gada 19.maijs) par ēku energoefektivitāti preambulas 21. un 23.punkts.

²⁹ Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2016.–2020.gadam (atbalstītas ar MK 09.02.2016. rīkojumu Nr.129 (prot. Nr. 6, 42. §)).

³⁰ http://www.estiesibas.lv/case_view.aspx?id=136059&list=LegislativeActs [skatīts 20.06.2018.].

³¹ http://www.estiesibas.lv/case_view.aspx?id=133583&list=LegislativeActs [skatīts 20.06.2018.].

³² Koncepcija par Eiropas Parlamenta un Padomes 2012.gada 25.oktobra Direktīvas 2012/27/ES par energoefektivitāti prasību pārņemšanu normatīvajos aktos (atbalstīta ar MK 02.12.2013. rīkojumu Nr.587 (prot. Nr. 63, 52. §)).

spēkā jau līdz 05.06.2014., Ekonomikas ministrija Energoefektivitātes likumprojektu šajā datumā tikai izsludināja Valsts sekretāru sanāksmē, bet Saeimā tas tika pieņemts tikai 03.03.2016. (skatīt 4.attēlu).

4.attēls. *Energoefektivitātes direktīvas prasību pārņemšanas gaita*

Gan *Energoefektivitātes direktīvas*, gan *Ēku energoefektivitātes direktīvas* gadījumā Latvijā netika nodrošināta pareiza direktīvu prasību pārņemšana un piemērošana, kā rezultātā Eiropas Komisija ierosināja pārkāpumu procedūras³⁴.

Energoefektivitātes direktīvas pārņemšanai pēdējie noteikumi³⁵ tika pieņemti 25.04.2017., savukārt *Ēku energoefektivitātes direktīvas* prasību pareizai pārņemšanai un piemērošanai Saeima 15.06.2017. sēdē pieņēma grozījumus *Ēku energoefektivitātes likumā*.

Pasākumi energoefektivitātes mērķu sasniegšanai

Ekonomikas ministrija, kura ir atbildīga par enerģētikas politikas izstrādi un īstenošanu³⁶, ir atbildīga arī par lielāko daļu energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanu.

³³ Atbilstoši *Energoefektivitātes direktīvas* 28.pantā noteiktajam normatīvajiem aktiem dalībvalstīs bija jāstājas spēkā līdz 05.06.2014.

³⁴ Pārkāpumu procedūra lietās Nr.2016/2088 (par *Ēku energoefektivitātes direktīvu*) un Nr.2014/0353 (par *Energoefektivitātes direktīvu*).

³⁵ MK 25.04.2017. noteikumi Nr.226 "Energoefektivitātes pienākuma shēmas noteikumi".

³⁶ MK 23.03.2010. noteikumu Nr.271 "Ekonomikas ministrijas nolikums" 1.punkts un 5.3.3.apakšpunkts.

Par atsevišķu pasākumu īstenošanu atbildīga ir arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, plānošanas reģioni un pašvaldības, kā arī dažādos energoefektivitātes pasākumos ir iesaistītas citas ministrijas³⁷, komersanti, daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekotāji un dzīvokļu īpašnieki.

Galvenais finansējuma avots energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu īstenošanai valsts un pašvaldību dzīvojamās ēkās, kā arī transporta nozarē, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā ir dažādi Eiropas Savienības fondi (Eiropas reģionālās attīstības fonds, Kohēzijas fonds, Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai u.c.), Klimata pārmaiņu finanšu instruments, Emisiju kvotu izsolīšanas instruments un valsts un pašvaldību budžeta finansējums.

Nozīmīgākais finansējums energoefektivitātes pasākumiem publiskajā sektorā (valsts un pašvaldību ēkās) ir plānots no Eiropas reģionālās attīstības fonda un valsts budžeta līdzekļiem – kopumā 170,4 miljonu *euro* apmērā.

[IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]

---

³⁷ Izglītības un zinātnes ministrija, Tieslietu ministrija, Kultūras ministrija, Satiksmes ministrija, Veselības ministrija, Finanšu ministrija un Zemkopības ministrija.

3. Vai Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta ietvaros īstenotie projekti veicinās plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanu?

Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta mērķis ir veicināt globālo klimata pārmaiņu novēršanu, pielāgošanos klimata pārmaiņu radītajām sekām un sekmēt siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu³⁸, tai skaitā, paaugstinot energoefektivitāti. Līdz ar to Latvijai noteiktā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanu veicina arī Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta konkursu projektu ietvaros īstenotā ēku energoefektivitātes paaugstināšana. Publiskā sektora ēku energoefektivitātes pasākumu īstenošanai projektu īstenotājiem no Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta tika izmaksāti līdzekļi 117 361 106 *euro* apmērā³⁹.

Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu konkursu nolikumos sākotnēji bija paredzēts, ka finansējuma saņēmēji ir atbildīgi par projektā noteikto rezultātu sasniegšanu, tai skaitā par (1) plānoto oglekļa dioksīda emisiju samazinājumu un (2) plānoto siltumenerģijas patēriņu apkurei. Par projektos plānoto rezultātu rādītāju nesasniedzšanu tiek aprēķināts neattiecināmo līdzekļu apjoms, kas projekta iesniedzējam ir jāatmaksā valstij. Tomēr projektu konkursu nolikumos neattiecināmo līdzekļu apjoma aprēķins par plānoto rezultātu rādītāju nesasniedzšanu bija noteikts tikai par oglekļa dioksīda emisiju samazinājuma nesasniedzšanu, bet ne par siltumenerģijas patēriņa apkurei rezultātu rādītāju nesasniedzšanu.

Tā vietā, lai risinātu problēmu par kārtības noteikšanu atbildības piemērošanai par siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītāju nesasniedzšanu, Ministru kabinets divus gadus pēc pēdējo projektu pabeigšanas apstiprināja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ierosinātos grozījumus Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu konkursu nolikumos. Projektu konkursu nolikumos tika izslēgta finansējuma saņēmēja atbildība par projektā noteikto rezultātu nesasniedzšanu attiecībā uz siltumenerģijas patēriņu apkurei.

³⁸ Informācija pieejama: [http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/KPFI/merki/ un](http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/KPFI/merki/un)
<http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ekii/merki> [skatīts 30.05.2018.].

³⁹ Projekti, kuros finansējuma saņēmējs ir valsts vai pašvaldības iestāde vai to komercsabiedrība, komercsabiedrība ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu 50% un vairāk.

Lai arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija norāda, ka siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītājs ir tiešā veidā saistīts ar sasniegto oglekļa dioksīda emisijas apjomu, revidenti ir konstatējuši vairākus projektus, kuros plānotais oglekļa dioksīda emisijas apjoms pat tiek pārsniegts, bet plānotais rādītājs siltumenerģijas patēriņam apkurei vidēji gadā netiek sasniegts. Turklāt atsevišķos gadījumos netiek sasniegts pat konkursu nolikumos noteiktais minimālais rādītājs siltumenerģijas patēriņam apkurei, kad projekts pat netiktu apstiprināts.

Revidenti ir aprēķinājuši, ka par siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītāju neizpildi valstij atmaksājamā summa būtu 775 882 *euro*. Tomēr jāatzīmē, ka projektu konkursu nolikumi šobrīd neparedz atgūt neattiecināmos līdzekļus, ja plānotais oglekļa dioksīda emisijas apjoms tiek sasniegts, bet netiek sasniegts plānotais rādītājs siltumenerģijas patēriņam apkurei.

Projektu uzraudzības gaitā “mainot spēles nosacījumus” – izslēdzot finansējuma saņēmēja atbildību par noteikto rezultātu sasniegšanu attiecībā uz siltumenerģijas patēriņu apkurei – nav radīta vienlīdzīga situācija starp projektu iesniedzējiem – projektu iesniedzēji ar mazāku plānoto siltumenerģijas patēriņu apkurei projektu vērtēšanā saņēma augstāku vērtējumu un tika atbalstīti, bet rādītāju sasniegšana tiem vairs netiek prasīta.

Šāda situācija neveicina ēku energoefektivitātes līmeņa paaugstināšanu, un tādējādi netiek veicināta arī valstij noteiktā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšana.

Latvijas enerģētikas politikas galvenais mērķis ir kopā ar citu nozaru politiku īstenošanu paaugstināt tautsaimniecības konkurētspēju⁴⁰.

Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta mērķis ir veicināt globālo klimata pārmaiņu novēršanu, pielāgošanos klimata pārmaiņu radītajām sekām un sekmēt siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu⁴¹, tai skaitā, paaugstinot energoefektivitāti.

Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projektu īstenošana tika pabeigta līdz 30.06.2015., kopumā īstenojot 15 projektu konkursus, no tiem sešu projektu konkursu ietvaros tika veikti ieguldījumi ēku energoefektivitātes paaugstināšanā publiskajā sektorā.

Publiskā sektora ēku energoefektivitātes pasākumu īstenošanai projektu īstenošanai no Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta tika izmaksāti līdzekļi 117 361 106 *euro* apmērā⁴².

⁴⁰ Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2016.–2020.gadam (atbalstītas ar MK 09.02.2016. rīkojumu Nr.129 (prot. Nr. 6, 42. §)), 10.–14.lp.

⁴¹ Informācija pieejama: http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/KPFI/merki/un
<http://www.varam.gov.lv/lat/fondi/ekii/merki/> [skatīts 30.05.2018.].

⁴² Projekti, kuros finansējuma saņēmējs ir valsts vai pašvaldības iestāde vai to komercsabiedrība, komercsabiedrība ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu 50% un vairāk.

Saskaņā ar Ekonomikas ministrijas aprēķiniem sešu Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta konkursu projektos ēku energoefektivitātes paaugstināšanā veikto pasākumu rezultātā plāno uzkrāt enerģijas ietaupījumu 969 GWh apmērā⁴³, kas ir 9,8 % no kopējā obligātā galapatēriņa ietaupījuma mērķa līdz 2020.gadam⁴⁴.

Iepriekš minētos aprēķinus Ekonomikas ministrija ir balstījusi uz jau īstenoto projektu faktisko enerģijas ietaupījumu, tādējādi nav iespējams veikt enerģijas ietaupījuma efektivitātes izvērtējumu – salīdzinājumu starp Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta pasākumu ietvaros plānoto un faktisko enerģijas ietaupījumu.

Atbildīgā iestāde par Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projektu plānošanu, vērtēšanu, ieviešanu, uzraudzību un kontroli ir Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – VARAM)⁴⁵.

Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansējuma saņēmēji ir atbildīgi par projekta iesniegumā un līgumā noteikto rezultātu sasniegšanu. Piecos Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta konkursos, kuros veikti ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi publiskajā sektorā, ir noteikts projektos plānotais sasniedzamais enerģijas patēriņš apkurei (kWh/m² gadā).

Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansējuma saņēmējiem pēc projekta līguma termiņa beigām jāveic projekta rezultātu monitoringa. Projektu rezultātu monitoringa veikšanas periods ir pieci gadi.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir klimata pārmaiņu finanšu instrumenta budžeta programmas izpildītāja⁴⁶ un ir atbildīga par šo līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem⁴⁷.

Vides investīciju fonds uzrauga projektu īstenošanu un līgumu par projektu īstenošanu izpildi, kā arī pārbauda projektu īstenošanu iesniegtos pārskatus par projektu īstenošanas progresu un projektu rezultātu monitoringu un iesniedz apkopoto informāciju VARAM⁴⁸.

VARAM saskaņā ar konkursu nolikumiem ir tiesīga pieņemt lēmumu par projektam izmaksāto finanšu instrumenta līdzekļu atzīšanu par neattiecināmiem un finanšu instrumenta līdzekļu atgūšanu, ja netiek sasniegti plānotie projekta rezultāti.

Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu konkursu nolikumos ir noteikts, ka katrā ēkā, kurā tiek īstenotas projekta aktivitātes, jāpanāk atbilstība noteiktam siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītājam (skatīt 14.tabulu).

⁴³ Energoefektivitātes politikas alternatīvo pasākumu plāns enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa 2014.–2020. gadam sasniegšanai (apstiprināts ar MK 24.05.2017. rīkojumu Nr.257 (prot. Nr. 27, 27. §)), 1.tabula 7.lp.

⁴⁴ Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2016.-2020.gadam (atbalstītas ar MK 09.02.2016. rīkojumu Nr.129 (prot. Nr. 6, 42. §)), 10.–14.lp.

⁴⁵ MK 29.03.2011. noteikumu Nr.233 “Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas nolikums” 5.1.2. apakšpunkts.

⁴⁶ Likuma “Par Latvijas Republikas dalību Kioto protokola elastīgajos mehānismos” 10.panta pirmā daļa.

⁴⁷ Likuma par budžetu un finanšu vadību 46.panta pirmā daļa.

⁴⁸ Likuma “Par Latvijas Republikas dalību Kioto protokola elastīgajos mehānismos” 10.panta 1.¹ daļas 2. un 3.punkts.

14.tabula

Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta (KPFI) finansēto projektu konkursu nolikumos noteiktie siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītāji

KPFI projektu konkurss	Nosaukums	Siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītājs nepārsniedz (kWh/m ² gadā)
KPFI-3 ⁴⁹	Energoefektivitātes paaugstināšana augstākās izglītības iestāžu ēkās	100
KPFI-5 ⁵⁰	Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai valsts un pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu ēkās	100
KPFI-7 ⁵¹	Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās	100
KPFI-10 ⁵²	Zema enerģijas patēriņa ēkas	35 (gan jaunbūves projektam, gan ēkas renovācijas vai pārbūves projektam)
KPFI-15 ⁵³	Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai	80, 90 vai 120 (atkarībā no ēkas veida un projekta aktivitātēm)

Projekti, kuri neatbilda noteiktajiem siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītājiem, netika atbalstīti.

VARAM revīzijas laikā norādīja⁵⁴, ka:

minēto sasniedzamo rādītāju noteikšana kā izslēdzošs projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijs ir nodrošinājis to, ka projektu konkursu ietvaros tika iesniegti projektu iesniegumi ar augstāku plānoto ēku energoefektivitātes līmeni, t.sk. lielāku CO₂ emisijas samazinājumu.

Turklāt projektu vērtēšanā lielāks punktu skaits tika piešķirts projektiem, kuros tika plānots nodrošināt mazāku siltumenerģijas patēriņu apkurei. Jo lielāks punktu skaits projektam ir piešķirts, jo lielāka bija iespējamība tā apstiprināšanai un īstenošanai (skatīt 15.tabulu).

⁴⁹ MK 05.01.2010. noteikumu Nr.1 "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Energoefektivitātes paaugstināšana augstākās izglītības iestāžu ēkās" nolikums" 7.1.apakšpunkts.

⁵⁰ MK 05.05.2010. noteikumu Nr.417 "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai valsts un pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu ēkās" nolikums" 6.1.apakšpunkts.

⁵¹ MK 21.06.2010. noteikumu Nr.542 "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās" nolikums" 6.1.apakšpunkts.

⁵² MK 28.12.2010. noteikumu Nr.1185 "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Zema enerģijas patēriņa ēkas" nolikums" 11.1.apakšpunkts.

⁵³ MK 14.08.2012. noteikumu Nr.559 "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai" nolikums" 12.punkts.

⁵⁴ VARAM 21.12.2017. vēstule Nr.1-13/10073 "Par informācijas pieprasījumu revīzijas lietā Nr. 2.4.1.-14/2017".

15.tabula

Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta (KPFI) finansēto projektu vērtēšanas kritērijos iespējamais papildu punktu skaits, plānojot sasniegt stingrākus siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītājus

KPFI projektu konkurss	Papildu punktu skaits par stingrākiem siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītājiem (kWh/m ² gadā)	Maksimālais punktu skaits	Īpatsvars (maksimālais papildu punktu skaits par stingrākiem siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītājiem / maksimālais punktu skaits)
1	2	3	4 = max 2 / 3, %
KPFI-3 ⁵⁵	1 - 9	30	30 %
KPFI-5 ⁵⁶	1 - 9	30	30 %
KPFI-7 ⁵⁷	1 – 9	30	30 %
KPFI-10 ⁵⁸	5 – 25	65	38 %
KPFI-15 ⁵⁹	-	37	-

Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu konkursu nolikumos sākotnēji bija paredzēts, ka finansējuma saņēmēji ir atbildīgi par projekta iesniegumā un projekta līgumā noteikto rezultātu sasniegšanu, tai skaitā:

- ✓ plānoto oglekļa dioksīda emisiju samazinājumu gadā;
- ✓ plānoto siltumenerģijas patēriņu apkurei (kWh/m² gadā).

Tomēr projektu konkursu nolikumos neattiecināmo līdzekļu apjoma aprēķins par plānoto rezultātu rādītāju nesasniedzšanu bija noteikts tikai par oglekļa dioksīda emisiju samazinājuma nesasniedzšanu, bet ne par siltumenerģijas patēriņa apkurei rezultātu rādītāju nesasniedzšanu.

Līdz ar to, lai arī finansējuma saņēmēji ir atbildīgi par projektā noteikto rezultātu sasniegšanu, projektu konkursu nolikumos nebija noteikta kārtība neattiecināmo līdzekļu apjoma aprēķinam par plānotā siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītāja nesasniedzšanu.

Ņemot vērā, ka virkne projektu monitoringa perioda laikā nesasniedza plānoto siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītāju, lai risinātu šo jautājumu, Ministru kabinets 2017.gada augustā – divus gadus pēc pēdējo projektu pabeigšanas – ir apstiprinājis VARAM ierosinātos grozījumus Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu konkursu nolikumos, izslēdzot finansējuma saņēmēja atbildību

⁵⁵ MK 05.01.2010. noteikumu Nr.1 “Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa “Energoefektivitātes paaugstināšana augstākās izglītības iestāžu ēkās” nolikums” 41.punkts un 11.pielikuma 3.punkts.

⁵⁶ MK 05.05.2010. noteikumu Nr.417 “Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai valsts un pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu ēkās” nolikums” 38.punkts un 6.pielikuma 3.punkts.

⁵⁷ MK 21.06.2010. noteikumu Nr.542 “Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās” nolikums” 38.punkts un 6.pielikuma 3.punkts.

⁵⁸ MK 28.12.2010. noteikumu Nr.1185 “Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa “Zema enerģijas patēriņa ēkas” nolikums” 46.punkts un 8.pielikuma 1.punkts.

⁵⁹ MK 14.08.2012. noteikumu Nr.559 “Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai” nolikums” 5.pielikuma 3.punkts.

par projekta līgumā un/vai projekta iesniegumā noteikto rezultātu sasniegšanu attiecībā uz siltumenerģijas patēriņu apkurei (skatīt 16.tabulu).

16.tabula

Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta (KPFI) finansēto projektu konkursu nolikumos noteiktā finansējuma saņēmēja atbildība

KPFI projektu konkurss	Finansējuma saņēmēja atbildība pirms grozījumu veikšanas ⁶⁰	Projektu iesniegumos un projektu līgumos noteiktie sasniedzamie rezultātu rādītāji	Finansējuma saņēmēja atbildība pēc grozījumu veikšanas ⁶¹
KPFI-3 ⁶²	Finansējuma saņēmējs ir atbildīgs par projekta iesniegumā un projekta līgumā noteikto rezultātu, tai skaitā oglekļa dioksīda emisiju samazinājuma, sasniegšanu.	Projektu iesniegumos un projektu līgumos ir noteikti sasniedzamie oglekļa dioksīda emisiju samazinājuma un <u>siltumenerģijas patēriņa apkurei</u> rezultātu rādītāji.	Finansējuma saņēmējs ir atbildīgs par projekta līgumā un projekta iesniegumā noteikto rezultātu sasniegšanu, <u>izņemot siltumenerģijas patēriņu apkurei</u> .
KPFI-5 ⁶³	Finansējuma saņēmējs ir atbildīgs par projekta iesniegumā un projekta līgumā norādīto plānoto rezultātu, tai skaitā oglekļa dioksīda emisiju samazinājuma, sasniegšanu.	Projektu iesniegumos un projektu līgumos ir noteikti sasniedzamie oglekļa dioksīda emisiju samazinājuma un <u>siltumenerģijas patēriņa apkurei</u> rezultātu rādītāji.	Finansējuma saņēmējs ir atbildīgs par projekta līgumā un projekta iesniegumā plānoto rezultātu sasniegšanu, <u>izņemot siltumenerģijas patēriņu apkurei</u> .
KPFI-7 ⁶⁴	Finansējuma saņēmējs ir atbildīgs par projekta iesniegumā un projekta līgumā norādīto plānoto rezultātu (tai skaitā oglekļa dioksīda emisiju samazinājuma) sasniegšanu.	Projektu iesniegumos un projektu līgumos ir noteikti sasniedzamie oglekļa dioksīda emisiju samazinājuma un <u>siltumenerģijas patēriņa apkurei</u> rezultātu rādītāji.	Finansējuma saņēmējs ir atbildīgs par projekta līgumā un projekta iesniegumā noteikto rezultātu sasniegšanu, <u>izņemot siltumenerģijas patēriņu apkurei</u> .
KPFI-10 ⁶⁵	Finansējuma saņēmējs ir atbildīgs par <u>projekta iesniegumā un projekta līgumā</u> noteikto rezultātu (tai skaitā oglekļa dioksīda emisiju samazinājuma) sasniegšanu.	Projektu iesniegumos un projektu līgumos (ēkas renovācijas vai pārbūves projektos) ir noteikti sasniedzamie oglekļa dioksīda emisiju samazinājuma un <u>siltumenerģijas patēriņa apkurei</u> rādītāji.	Finansējuma saņēmējs ir atbildīgs par <u>projekta līgumā un projekta iesniegumā</u> noteikto rezultātu sasniegšanu, tai skaitā oglekļa dioksīda emisiju samazinājumu ⁶⁹ . <u>Neatbilstība par siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītāja nesasniegšanu (ēkas renovācijas vai pārbūves projektos) netiek aprēķināta</u> ⁶⁶ .

⁶⁰ Redakcijā, kas spēkā līdz 31.08.2017.

⁶¹ Redakcijā, kas spēkā no 01.09.2017.

⁶² MK 05.01.2010. noteikumu Nr.1 "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Energoefektivitātes paaugstināšana augstākās izglītības iestāžu ēkās" nolikums" 66.punkts.

⁶³ MK 05.05.2010. noteikumu Nr.417 "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai valsts un pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu ēkās" nolikums" 59.punkts.

⁶⁴ MK 21.06.2010. noteikumu Nr.542 "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai pašvaldību ēkās" nolikums" 57.punkts.

⁶⁵ MK 28.12.2010. noteikumu Nr.1185 "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Zema enerģijas patēriņa ēkas" nolikums" 67.punkts.

KPFI projektu konkurss	Finansējuma saņēmēja atbildība pirms grozījumu veikšanas ⁶⁰	Projektu iesniegumos un projektu līgumos noteiktie sasniedzamie rezultātu rādītāji	Finansējuma saņēmēja atbildība pēc grozījumu veikšanas ⁶¹
KPFI-15 ⁶⁷	Finansējuma saņēmējs ir atbildīgs par projekta iesniegumā un projekta līgumā noteikto rezultātu sasniegšanu, tai skaitā par oglekļa dioksīda emisiju samazinājumu.	Projektu iesniegumos (ēkas renovācijas vai pārbūves projektos) ir noteikti sasniedzamie oglekļa dioksīda emisiju samazinājuma un <u>siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītāji</u> .	Finansējuma saņēmējs ir atbildīgs par <u>projekta līgumā</u> un <u>projekta iesniegumā</u> noteikto rezultātu sasniegšanu. ⁷⁸ <u>Neatbilstība par siltumenerģijas patēriņa apkurei rādītāja nesasniegšanu netiek aprēķināta</u> ⁶⁸ .

Revīzijas laikā VARAM norādīja⁶⁹, ka:

sasniedzamais rādītājs “siltumenerģijas patēriņš apkurei (kWh/m² gadā)” ir skaitliska vērtība, ko aprēķina, ņemot vērā ēkā patērēto enerģijas apjomu apkurei un ēkas apkurināmo platību, un tas ir tiešā veidā saistīts ar projekta īstenošanas laikā sasniegto CO₂ emisijas apjomu. Līdz ar to konkursu nolikumos nav paredzētas papildus saistības (ne tehniskas, ne finansiālas) par nesasniegto sasniedzamo rādītāju “siltumenerģijas patēriņš apkurei (kWh/m² gadā)”. Spēkā esošā kārtība nodrošina to, ka finansējuma saņēmējiem nav dubulta vai pat trīskārša finansiālā atbildība par projekta iesniegumā un projekta līgumā noteikto sasniedzamo rādītāju neizpildi, kas saistīti ar CO₂ emisijas samazināšanu.

Revīzijā secināts, ka vairākos projektos, kuros tiek sasniegts plānotais CO₂ emisijas apjoms, plānotais rādītājs siltumenerģijas patēriņam apkurei netiek sasniegts, turklāt vairākos gadījumos netiek sasniegts pat konkursu nolikumos noteiktais minimālais rādītājs siltumenerģijas patēriņam apkurei, kad projekts pat netiktu apstiprināts.

Saskaņā ar revidentu aprēķiniem līdz 2017.gadam no izlasē iekļautajiem 76 projektiem⁷⁰ 12 projektos, kur Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansējums to īstenošanai veido kopumā 5 201 747 euro, kuros plānotais CO₂ emisijas apjoms tiek pārsniegts (par 1 % līdz pat 56 %), plānotais rādītājs siltumenerģijas patēriņam apkurei vidēji gadā netiek sasniegts. Turklāt divos gadījumos netiek sasniegts pat konkursu nolikumos noteiktais minimālais rādītājs siltumenerģijas patēriņam apkurei (skatīt 6.pielikumu).

Saskaņā ar zema enerģijas patēriņa ēku konkursa nolikumu⁷¹ jaunbūvju projektos atgūstamo neattiecināmo līdzekļu apjomu atbilstoši konstatētajai neatbilstībai attiecībā uz siltumenerģijas patēriņu apkurei nosaka pēc šādas formulas:

⁶⁶ VARAM 21.12.2017. vēstule Nr.1-13/10073 “Par informācijas pieprasījumu revīzijas lietā Nr. 2.4.1.-14/2017”.

⁶⁷ MK 14.08.2012. noteikumu Nr.559 “Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai” nolikums” 63.punkts.

⁶⁸ VARAM 21.12.2017. vēstule Nr.1-13/10073 “Par informācijas pieprasījumu revīzijas lietā Nr. 2.4.1.-14/2017”.

⁶⁹ VARAM 21.12.2017. vēstule Nr.1-13/10073 “Par informācijas pieprasījumu revīzijas lietā Nr. 2.4.1.-14/2017”.

⁷⁰ Izlasē tika iekļauti 2017.gada projektu monitoringā esošie projekti, kuriem projektu līgumos vienlaikus ir noteikti gan sasniedzamie rādītāji enerģijas patēriņam apkurei (kWh/m²), gan CO₂ emisijas samazinājums (saskaņā ar Vides investīciju fonda 01.08.2018. e-pasta vēstulē sniegto informāciju).

⁷¹ MK 28.12.2010. noteikumu Nr.1185 “Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa “Zema enerģijas patēriņa ēkas” nolikums” 75.1.apakšpunkts.

$$KPFIn_{n,1} = \left(1 - \frac{Q_{Līgums}}{(Q_{1.gads} + Q_{2.gads} + Q_{3.gads} + Q_{4.gads} + Q_{n.gads})^n}\right) \times KPFI \times (1 + ECB_{likme}), \text{ kur:}$$

$KPFIn_{n,1}$ – atgūstamais neattiecināmo līdzekļu apjoms, *euro* (noapaļots uz augšu līdz divām zīmēm aiz komata);

$Q_{Līgums}$ – projekta līgumā un projekta iesniegumā norādītais siltumenerģijas patēriņš apkurei gadā, kWh/m²;

$Q_{1.gads}$; $Q_{2.gads}$; $Q_{3.gads}$; $Q_{4.gads}$; $Q_{n.gads}$ – piecu gadu monitoringa periodā katrā monitoringa gadā sasniegtais siltumenerģijas patēriņš apkurei gadā, kWh/m² (skaitli nedrīkst noapaļot uz augšu);

n – gadu skaits;

KPFI – piešķirtais finanšu instrumenta finansējums, *euro*;

ECB_{likme} – Eiropas Centrālās bankas refinansēšanas likme⁷².

Iepriekš minēto formulu par atgūstamo neattiecināmo līdzekļu apjomu par siltumenerģijas patēriņa apkurei nesasniedzšanu attiecībā uz jaunbūvēm pēc analogijas piemērojot pārējos projektos, atbilstoši revidentu aprēķiniem atgūstamo neattiecināmo līdzekļu apjoms 12 projektos veidotu 775 882 *euro* (skatīt 6.pielikumu). Ņemot vērā, ka sešos projektos šobrīd ir iesniegtas atskaites par monitoringa ceturto gadu, neattiecināmo līdzekļu apjomu būs iespējams aktualizēt pēc gada, kad tiks iesniegti dati par projektu monitoringa piekto gadu. Tomēr jāatzīmē, ka projektu konkursu nolikumi šobrīd neparedz atgūt neattiecināmos līdzekļus, ja tiek sasniegts plānotais CO₂ emisijas apjoms, bet netiek sasniegts plānotais rādītājs siltumenerģijas patēriņam apkurei.

Revīzijas laikā VARAM norādīja⁷³, ka:

veiktie grozījumi neietekmē projektu konkursu vērtēšanas rezultātus, jo projektu iesniegumu vērtēšana ir noslēgusies atbilstoši nosacījumiem, kādi bija spēkā uz projektu iesniegumu vērtēšanas brīdi; savukārt veiktie grozījumi konkursu nolikumos ir attiecināmi tikai uz īstenotajiem projektiem un pēc to stāšanās spēkā.

Revidenti vērs uzmanību, ka projektu vērtēšanas rezultātā lielāku punktu skaitu bija iespējams iegūt par labākiem sagaidāmajiem energoefektivitātes rādītājiem (siltumenerģijas patēriņu apkurei), turklāt netika apstiprināti projekti, kuri nesasniedz konkursu nolikumos noteiktos minimālos rādītājus.

“Mainot spēles nosacījumus” projektu uzraudzības gaitā, nav radīta vienlīdzīga situācija starp projektu iesniedzējiem – projektu iesniedzēji ar mazāku plānoto siltumenerģijas patēriņu apkurei projektu vērtēšanā saņēma augstāku vērtējumu un tika atbalstīti, bet rādītāju sasniegšana tiem vairs netiek prasīta.

Tā kā finansējuma saņēmējiem vairs nav paredzēta atbildība par siltumenerģijas patēriņa rādītāja apkurei nesasniedzšanu, netiek veicināta ēku energoefektivitātes līmeņa paaugstināšana, līdz ar to netiek veicināta arī valstij noteiktā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšana.

⁷² Eiropas Centrālās bankas refinansēšanas likme ir 0 % (Eiropas Komisijas 01.09.2017. paziņojums (2017/C 292/06)).

⁷³ VARAM 21.12.2017. vēstule Nr.1-13/10073 “Par informācijas pieprasījumu revīzijas lietā Nr. 2.4.1.-14/2017”.

Ekonomikas ministrijas viedoklis

Par veikto revīziju

Kopumā uzskatām, ka ikviena revīzija, kas spēj konstatēt nepilnības un ieteikt kvalitatīvus problēmu risinājumus, var uzlabot iestāžu darbu, kā arī likumību un lietderību. Līdz ar to uzskatām, ka dažāda veida revīzijas dažādos laika posmos ir atbalstāmas un nepieciešamas. Attiecībā uz atsevišķām jomām, kas tika revidētas, Ekonomikas ministrijas viedoklis ir šāds.

Attiecībā uz energoefektivitātes politiku plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma sasniegšanai uzskatām, ka revīzija būtu lietderīga agrāk, kas iespējams, sniegtu ieteikumus nepieciešamo normatīvo aktu pieņemšanas paātrināšanai un to kvalitātes uzlabošanai. Savukārt revīzijai izvēlētais laiks nebija optimāls tādā nozīmē, ka uz mērķa sasniegšanu vērstie tiesību akti ir nesen apstiprināti, bet daļai prasību (piemēram, monitoringa) izpildes termiņi vēl nav pienākuši, t.i., ieviešanas process ir uzsākts, bet pasākumu ieviešanas praktiskie rezultāti vēl nav pieejami. Līdz ar to tādu pasākumu efektivitāti mērķa sasniegšanā kā obligātajos energoauditos un energopārvaldības ietvaros identificēto pasākumu ieviešana uzņēmumos, valsts iestādēs un pašvaldībās dotajā laikā varēja vērtēt tikai daļēji.

[Valsts kontroles viedoklis: Viens no šīs revīzijas mērķiem bija pārliecināties, vai noteiktie pasākumi nodrošinās plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma sasniegšanu. Jānorāda, ka Latvijai līdz laika posma (2014. līdz 2020.gads) beigām noteikto saistošo (obligāto) mērķu sasniegšanai atlicis samērā maz laika, līdz ar to ir pēdējais brīdis, lai Ekonomikas ministrija proaktīvi un atbildīgi rīkotos mērķu sasniegšanas nodrošināšanā.]

Attiecībā uz valsts ēku energoefektivitātes atbalsta programmu un Eiropas Savienības finansējuma izlietošanu tai uzskatām, ka revīzija bija nepieciešama agrāk, jo tās ietvaros sniegtie secinājumi būtu bijuši derīgi un īstenojami praksē 2016. – 2017.gadā, kad tika izstrādāts un saskaņots atbalsta programmas sākotnējā novērtējuma ziņojums, programmas pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas regulējošie Ministru kabineta noteikumi, ietverot kvotu sistēmu finansējuma sadalē, pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji, kas tika saskaņoti ar visām programmas izstrādē iesaistītajām pusēm (ministrijām, kapitālsabiedrībām, Centrālo finanšu un līgumu aģentūru, Latvijas Lielo pilsētu asociāciju, Latvijas pašvaldību savienību u.c.). Papildus norādām, ka visi atbalsta programmas nosacījumi ir veidoti saskaņā ar Eiropas Savienības līmeņa normatīvo regulējumu, kā arī darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība” ietvertu informāciju par indikatīvajām atbalstāmajām darbībām, programmai pieejamo finansējumu un programmas mērķiem. Atbalsta programmas abas kārtas revīzijas laikā jau ir izsludinātas un tajās, balstoties uz iepriekš minētajos dokumentos ietvertajiem nosacījumiem, tiek iesniegti projektu iesniegumi. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu pieeju visiem projektu iesniedzējiem un lai neradītu vispārēju haosu projektu iesniegumu vērtēšanā, attiecīgos nosacījumus mainīt nav atļauts. Tāpēc Valsts kontroles ieteikumu par nepieciešamību izvērtēt iespēju atjaunot neefektīvākās ēkas situācijā, ja tiek veikta finansējuma pārdale, praktiski īstent nevar, jo finansējuma pārdale programmas ietvaros nav plānota un iespējama. Attiecībā uz finansējuma pārdali atsevišķām ēkām norādām, ka finansējuma pārdale no atbalsta programmas pirmās kārtas uz otro kārtu ir atbalstāma ar nosacījumu, ka par noteiktu projektu īstenošanu atbildīgā iestāde spēj uzrādīt citas valstij piederošas ēkas ekvivalentā platībā, kas pēdējo divu gadu ietvaros ir atjaunotas, nepiesaistot ES fondu finansējumu, un tādējādi neradot risku nesasniegt Energoefektivitātes direktīvā noteiktos mērķus.

[Valsts kontroles viedoklis: Lai arī Ekonomikas ministrija norāda, ka programmas nosacījumus mainīt nav atļauts, jo atbalsta programmas jau ir izsludinātas, Valsts kontrole norāda, ka atbalsta programmas

ietvaros pēc projektu izsludināšanas (19.09.2016.⁷⁴) saskaņā ar Ekonomikas ministrijas ierosinājumiem ir tikuši mainīti gan vērtēšanas kritēriji⁷⁵, gan vairākkārt veikti grozījumi projektu iesniegumu atlases kārtībā⁷⁶, tai skaitā pārdalot gan pasākuma ietvaros pieejamo finansējumu, gan finansējuma kvotas starp ministrijām.]

Par revīzijas secinājumiem

Uzskatām, ka konstatētajām problēmām pamatā ir cēloņi, kas saistīti ar valsts politikas prioritizēšanu, kā arī ar energoefektivitātes politikas izstrādei un ieviešanai piešķirto resursu un kapacitātes hronisku nepietiekamību. Valstī ir daudz un dažādu akūtu problēmu, kur revīzijas joma – energoefektivitāte, ne vienmēr ir darbības prioritāte. Atvēlētie laika un finanšu resursi energoefektivitātes problēmjauditājumam risināšanai visbiežāk ir nepietiekoši, kas rezultējas dažādās nepilnībās un risinājumos, kas ne vienmēr ir pilnīgi atbilstoši ES noteikto normatīvo aktu prasībām. Tā kā energoefektivitātes joma ir horizontāla un būtiski pārklājas ar citām nozarēm (finanses, ekonomika, transports, enerģētika, būvniecība, sociālā joma, vides aizsardzība), ne vienmēr Ekonomikas ministrijas piedāvātais risinājums ir rezultējies sākotnēji piedāvātajā formā.

Attiecībā uz valsts ēku energoefektivitātes atbalsta programmu uzskatām, ka vispārējās izpratnes veicināšanai ir nepieciešama intensīvāka un detalizētāka komunikācija un informācijas apmaiņa, jo attiecīgās atbalsta programmas pamatā ir specifiski nosacījumi un specifiski saskaņošanas apstākļi ar lielu iesaistīto pušu skaitu, kā rezultātā ir izveidoti aktuālie programmas nosacījumi. Neiegūstot padziļinātāku priekšstatu par programmu, tās izveides un īstenošanas procesu, nav iespējams sniegt praktiski īstenojamus priekšlikumus tās uzlabošanai.

Arī attiecībā uz Valsts energoefektivitātes fonda finansējuma apmēru un tā izlietošanu revīzijas ietvaros nepieciešama detalizētāka komunikācija, pretējā gadījumā nav iespējams gūt priekšstatu par to, kādiem mērķiem finansējumu plānots izlietot, un kādu atbalsta programmu ir racionāli un finansiāli pamatoti veidot.

Par revīzijas ieteikumiem

Ieteikumi ir līdzsvaroti un tie sniegs uzlabojumus iestādes darbā. Vienlaikus, ņemot vērā revīzijas veikšanai izvēlēto laiku, ieteikumu īstenošanai nav tiešas ietekmes uz galapatēriņa ietaupījuma sasniegšanu, jo mērķa sasniegšanas pasākumi, tiem piešķirtais finansējums un nosacījumi attiecībā uz papildus pasākumiem līdz 2020. gadam ir jau noteikti.

[Valsts kontroles viedoklis: Lai arī Ekonomikas ministrija norāda, ka ieteikumu īstenošanai nav tiešas ietekmes uz galapatēriņa ietaupījuma sasniegšanu, revīzijā tika secināts, ka mērķa sasniegšana Latvijai joprojām ir izaicinājums, kā arī ministrija ir piekritusi ieviest ieteikumu, sniedzot konkrētus priekšlikumus par iespējamiem papildu pasākumiem.]

Par revīzijas ieteikumu ieviešanu

Atbilstoši ziņotajām ieteikumu ieviešanas plānotajām darbībām Ekonomikas ministrija:

⁷⁴ 4.2.1.2. “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās, 1.kārta” Pieejams: <https://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/izsludinatas-atlases/4-2-1-2-k-1> [skatīts 18.09.2018.].

⁷⁵ Skatīt Eiropas Savienības fondu Uzraudzības komitejas 07.07.2017. lēmumu Nr.L-2017/12 (sākotnējie projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji tika apstiprināti ar Uzraudzības komitejas 22.06.2016. lēmumu Nr.L-2016/37).

⁷⁶ MK 13.12.2016. noteikumi Nr.796; MK 20.06.2017. noteikumi Nr.351; MK 10.07.2018. noteikumi Nr.414.

- 1) Veiks izvērtējumu par jaunbūvju gandrīz nulles enerģijas ēku prasību ievērošanas termiņiem un atbilstoši secinājumiem izvērtēs nepieciešamo grozījumu veikšanas iespējas;
- 2) Veiks izvērtējumu par centrālās valdības ēku saraksta 3% renovācijas mērķa aprēķiniem, nepieciešamības gadījumā veicot attiecīgus precizējumus, tos paziņojot Eiropas Komisijai ikgadējās ziņošanas ietvaros;
- 3) Veiks papildu sabiedrības informēšanas pasākumus attiecībā par gandrīz nulles enerģijas ēku skaita palielināšanu;
- 4) Veiks neatkarīgu ekspertu uzraudzības mehānisma uzlabojošus pasākumus;
- 5) Veiks “Energoefektivitātes politikas alternatīvo pasākumu plāna enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa 2014.-2020. gadam sasniegšanai” starpposma izvērtējumu, kas iekļaus precizētu esošā un plānotā enerģijas ietaupījuma novērtējumu un konkrētus priekšlikumus par iespējamiem papildu pasākumiem;
- 6) Izstrādās Ministru kabineta noteikumus, kas dos iespēju sniegt valsts energoefektivitātes fonda atbalstu brīvprātīgās vienošanās par energoefektivitāti veicināšanai;
- 7) Sagatavos un izsūtīs pašvaldībām, kurām energopārvaldības sistēmas ieviešana ir obligāts pienākums, kā arī pašvaldībām, kurām nav izstrādāts energoefektivitātes plāns vai noteikti energoefektivitātes mērķi un pasākumi, informatīvu vēstuli par energoplānošanas un energopārvaldības sistēmas priekšrocībām un labo praksi;
- 8) Izvērtēs nepieciešamību veikt uzlabojumus energoefektivitātes monitoringa sistēmā.

Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes

Revīzijas mērķis

Saistībā ar *Energoefektivitātes direktīvas* ieviešanu Latvijai ir jāasniedz indikatīvais valsts energoefektivitātes mērķis (primārās enerģijas⁷⁷ ietaupījums) un divi saistoši (obligāti) mērķi – katru gadu jāasniedz enerģijas galapatēriņa ietaupījums 1,5 % apjomā no galalietotājiem piegādātās enerģijas un katru gadu jārenovē 3 % centrālās valdības ēku platības.

Šajā revīzijā vērtējam divus no trīs noteiktajiem mērķiem – enerģijas galapatēriņa ietaupījuma un centrālās valdības ēku renovācijas mērķi, jo valdības ēku renovācija ir ne tikai publiskā sektora piemērs energoefektivitātes ziņā, bet vienlaikus sekmē arī enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanu.

Tādējādi revīzijas mērķis ir pārliecināties, vai tiek īstenota mērķtiecīga energoefektivitātes politika plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma sasniegšanai, tas ir:

- ✓ vai noteiktie pasākumi nodrošinās plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanu;
- ✓ vai ir izveidota atbilstoša monitoringa sistēma enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa izpildes noteikšanai.

Juridiskais pamatojums

Likumības/lietderības revīzija “Vai tiek īstenota mērķtiecīga energoefektivitātes politika plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma sasniegšanai?” ir veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles 2017. un 2018.gada darba plānu un Ceturtā revīzijas departamenta:

- ✓ 08.05.2017. revīzijas uzdevumu Nr.2.4.1-14/2017 – Ekonomikas ministrijā;
- ✓ 02.06.2017. revīzijas apakšuzdevumu Nr.2.4.1-14-1/2017 – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā.

Revīziju veica revīzijas grupas vadītājs vecākais valsts revidents Jānis Salenieks, vecākā valsts revidente Vineta Šņepste, vecākā valsts revidente Iveta Mansura-Garsija (līdz 03.05.2018.), valsts revidentes Kristīne Loca (līdz 13.04.2018.), Olga Loginova, Dace Pudāne (līdz 12.01.2018.) un Jūlija Rozentale (līdz 24.11.2017.).

Revidentu un revidējamās vienības atbildība

Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Ekonomikas ministrija, Būvniecības valsts kontroles birojs un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir atbildīgi par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

⁷⁷ Primārā enerģija ir enerģija, kura nav pārstrādāta vai pārveidota.

Revīzijas apjoms un metodes

Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārlicību par revīzijas apjomā iekļauto revidējamo vienību:

- ✓ Ekonomikas ministrijas un Būvniecības valsts kontroles biroja veiktajiem pasākumiem, lai īstenotu mērķtiecīgu energoefektivitātes politiku plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma sasniegšanai;
- ✓ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas veiktajiem pasākumiem, lai veicinātu plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanu.

Šajā revīzijā secinātais tiks izmantots arī koordinētajā revīzijā, ko Latvijas Republikas Valsts kontrole veic sadarbībā ar citām Eiropas augstākajām revīzijas iestādēm. Koordinēto revīziju par publiskā sektora ēku energoefektivitāti veic Eiropas augstākās revīzijas iestādes (Beļģija (Flandrijas reģions), Bulgārija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Portugāle, Slovākija un Ungārija). Latvijas Republikas Valsts kontrole ir uzņēmusies koordinētās revīzijas vadīšanu kopīgi ar Igaunijas un Lietuvas augstākajām revīzijas iestādēm. Koordinētās revīzijas rezultātā ir sagatavots atsevišķs ziņojums.

Revīzija veikta par laika posmu no 01.01.2014. līdz 30.06.2017. Pilnīgai priekšstata iegūšanai par dažiem jautājumiem informācija tika apkopota arī par laiku ārpus minētā posma.

Revīzijas apjomā iekļauta:

- ✓ Ekonomikas ministrija kā energoefektivitātes politikas izstrādātāja un īstenotāja un atbildīgā iestāde par energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu valsts ēkās Eiropas Savienības fondu plānošanas periodā (2014.–2020.gads);
- ✓ Būvniecības valsts kontroles birojs kā:
  - atbildīgā institūcija (līdz 13.12.2016. Ekonomikas ministrija) par pārbaudāmo ēku energosertifikātu atlasī un uzdevuma došanu sertificēšanas institūcijām veikt atlasīto dokumentu pārbaudi⁷⁸;
  - Ēku energosertifikātu reģistra (līdz 16.12.2016. Ekonomikas ministrija) uzturētājs⁷⁹;
  - Neatkarīgu ekspertu ēku energoefektivitātes jomā (energoauditoru) reģistra (līdz 31.12.2016. Ekonomikas ministrija) pārzinis⁸⁰;
  - uzraugošā institūcija pār to, lai publiskas ēkas energosertifikāts tiktu izvietots attiecīgajā ēkā apmeklētājiem redzamā vietā⁸¹.
- ✓ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija kā atbildīgā iestāde par Klimata pārmaiņu finanšu instrumentu.

Lai veicinātu energoefektivitātes jomas atbilstošu izvērtējumu, Valsts kontrole 2017.gadā veica pašvaldību aptauju⁸², apzinot pašvaldību viedokli par energoefektivitātes jomu. No visām 119 aptaujātajām pašvaldībām savu viedokli sniedza 118 pašvaldības.

⁷⁸ MK 09.07.2013. noteikumu Nr.382 "Noteikumi par neatkarīgiem ekspertiem ēku energoefektivitātes jomā" 17.punkts.

⁷⁹ MK 09.07.2013. noteikumu Nr.383 "Noteikumi par ēku energosertifikāciju" 10.punkts (ar 13.12.2016. grozījumiem).

⁸⁰ MK 09.07.2013. noteikumu Nr.382 "Noteikumi par neatkarīgiem ekspertiem ēku energoefektivitātes jomā" 23.punkts.

⁸¹ Ēku energoefektivitātes likuma 13.panta trešā daļa.

Revīzijā tika izmantota informācija no šādiem Ekonomikas ministrijas Iekšējā audita ziņojumiem:

- ✓ Iekšējā audita 05.12.2017. ziņojums “Enerģētikas politikas izstrāde, koordinācija un ieviešana” (Audita lieta Nr. ETID-2017/2);
- ✓ Iekšējā audita 04.07.2014. ziņojums “Likumu un Ministru kabineta noteikumu izstrādes ekonomiskā efektivitāte un virzības atbilstība normatīvajām prasībām Enerģētikas departamentā” (Audita lieta Nr. EM-TA-2014/2 (ED));
- ✓ Iekšējā audita 20.04.2012. ziņojums “Enerģētikas stratēģiskās politikas izstrāde, realizācija un koordinācija” (Audita lieta Nr.EM-ESPIRK-2012-5).

Revīzijas ierobežojumi:

- ✓ revīzijā netika vērtēta EPS valsts obligātā galapatēriņa ietaupījuma sasniegšanai efektivitāte, jo pirmais saistību periods ir sācies tikai no 01.01.2018.⁸³;
- ✓ revīzijā netika vērtēta neatkarīgu ekspertu ēku energoefektivitātes jomā (energoauditoru) kompetences izvērtēšanas kārtība, tiesību piešķiršana veikt atbilstošas kompetences pārbaudes, kā arī šīs kārtības praktiskā īstenošana un efektivitāte, koncentrējoties uz jautājumiem, kas saistīti ar to personu uzraudzību, kuru kompetence ir atzīta par atbilstošu, lai veiktu energoauditora darbu.

Revīzijā izmantotas šādas galvenās metodes:

- ✓ analizētas ārējo normatīvo aktu prasības un identificētas obligātās prasības;
- ✓ vērtētas Ekonomikas ministrijas veiktās darbības energoefektivitātes politikas izstrādē un tās īstenošanā, lai sasniegtu plānoto enerģijas galapatēriņa ietaupījumu;
- ✓ vērtētas Būvniecības valsts kontroles biroja darbības, veicot pārbaudāmo ēku energosertifikātu atlasī un uzraugot, lai publiskas ēkas energosertifikāts tiktu izvietots attiecīgajā ēkā apmeklētājiem redzamā vietā;
- ✓ vērtētas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas veiktās darbības Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projektu uzraudzībā;
- ✓ pārbaudīti Ekonomikas ministrijas, Būvniecības valsts kontroles biroja un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas uzrādītie dokumenti;
- ✓ intervētas Ekonomikas ministrijas, Būvniecības valsts kontroles biroja un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atbildīgās personas;
- ✓ analizēti pašvaldību aptaujas par energoefektivitātes jomu rezultāti;
- ✓ intervētas neatkarīgo ekspertu energoefektivitātes jomā (energoauditoru) sertificēšanas institūciju – biedrības “Latvijas Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģijas inženieru savienība” un SIA “Mācību un konsultāciju centrs ABC” – atbildīgās personas;
- ✓ revīzijas laikā Valsts kontrole ieguva informāciju no projektu vērtēšanas institūcijām⁸⁴ par projektu vērtēšanā konstatētajām kļūdām energoauditoru sagatavotajos dokumentos;
- ✓ intervijas ar jomas ekspertiem:

⁸² Pašvaldību aptauja ir veikta laika posmā no 2017.gada septembra līdz oktobrim un parāda tā brīža situāciju.

⁸³ MK 25.04.2017. noteikumu Nr.226 “Energoefektivitātes pienākuma shēmas noteikumi” 6.2.apakšpunkts.

⁸⁴ No akciju sabiedrības “Attīstības finanšu institūcija Altum” (4.2.1.1. pasākums) un no Centrālās finanšu un līgumu aģentūras administrētās Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmas 2014.–2020.gadam (par Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (4.2.1.2. pasākums un 4.2.2. pasākuma otrā atlases kārtā) un republikas pilsētu pašvaldību vērtētajiem projektiem (4.2.2.pasākuma pirmā atlases kārtā)).

- Dr.habil.sc.ing., profesori Dagniju Blumbergu, Rīgas Tehniskās universitātes Vides aizsardzības un siltuma sistēmu institūta direktori;
- Latvijas Pašvaldību savienības padomnieku enerģētikas jautājumos Dr.Andri Akermani.

Vērtēšanas kritēriji

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts / nav sasniegts?
---------------------	----------------------	---

[IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]**3. | Vai Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta ietvaros īstenotie projekti veicinās plānotā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšanu?**

Enerģijas ietaupījuma uzskaitē	VARAM sniegtā informācija Ekonomikas ministrijai par Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta ietvaros īstenoto projektu rezultātā iegūto enerģijas ietaupījumu ir atbilstoša normatīvo aktu par energoefektivitātes monitoringu ⁸⁵ prasībām.	☉ Kritērijs sasniegts daļēji – VARAM sniedz informāciju Ekonomikas ministrijai par Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta ietvaros īstenoto projektu rezultātā iegūto enerģijas ietaupījumu, tomēr revīzijā konstatēts, ka pēc projektu īstenošanas projektu uzraudzības gaitā VARAM ir “mainījusi spēles nosacījumus” – izslēdzot finansējuma saņēmēja atbildību par noteikto rezultātu sasniegšanu attiecībā uz siltumenerģijas patēriņu apkurei. Tā rezultātā netiek veicināta ēku energoefektivitātes līmeņa paaugstināšana, līdz ar to netiek veicināta arī valstij noteiktā enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa sasniegšana.
--------------------------------	--	---

Sektora vadītāja

A. Feldmane

Departamenta direktore

I. Stepanova

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

⁸⁵ Energoefektivitātes likuma (spēkā no 29.03.2016.) 15.pants;
MK 11.10.2016. noteikumi Nr.668 “Energoefektivitātes monitoringa un piemērojamā energopārvaldības sistēmas standarta noteikumi” (spēkā no 01.11.2016.);
Enerģijas galapatēriņa efektivitātes likuma (spēkā līdz 28.03.2016.) 5.pants;
MK 30.09.2010. noteikumi Nr.923 “Kārtība, kādā uzskaita valsts enerģijas galapatēriņa ietaupījumu un nodrošina energoefektivitātes monitoringa sistēmas darbību” (spēkā līdz 30.09.2016.).

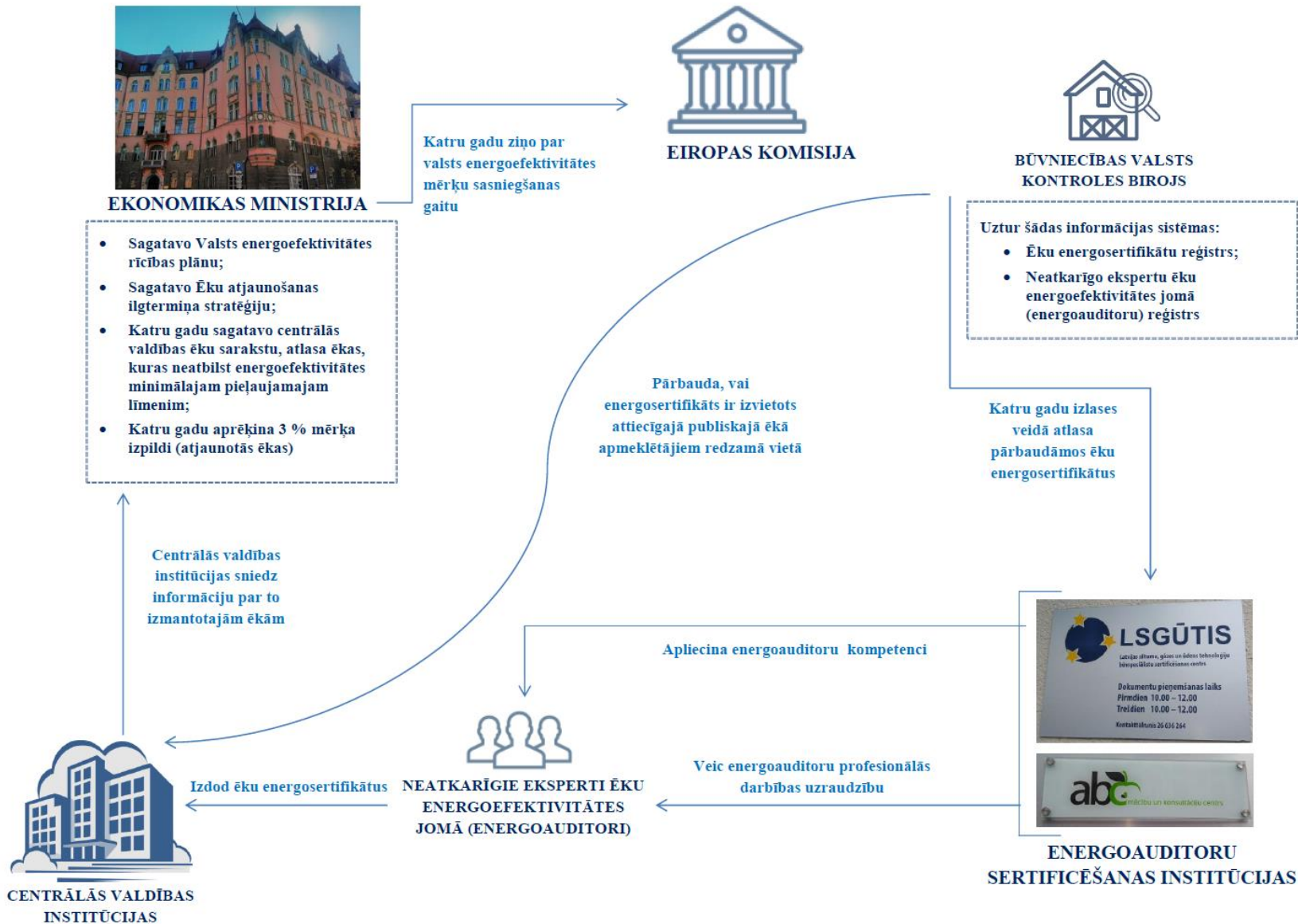

Termini un skaidrojumi

Sāsinājums/termins	Skaidrojums
Alternatīvo pasākumu plāns	Alternatīvo pasākumu plāns 2014.–2020.gadam ⁸⁶
CO ₂	Oglekļa dioksīds
Energoauditori	Neatkarīgi eksperti ēku energoefektivitātes jomā, kuri veic ēku energosertifikāciju
Energoefektivitātes direktīva	Eiropas Parlamenta un Padomes 2012.gada 25.oktobra direktīva 2012/27/ES par energoefektivitāti, ar ko groza direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK
EPS	Energoefektivitātes pienākuma shēma
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
Ēku energoefektivitātes direktīva	Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2010/31/ES (2010.gada 19.maijs) par ēku energoefektivitāti
GNEĒ	Gandrīz nulles enerģijas ēkas
KPFI	Klimata pārmaiņu finanšu instruments
MK	Ministru kabinets
Publiskā sektora ēkas	Valsts un pašvaldību īpašumā esošās vai lietošanā nodotās ēkas
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

⁸⁶ Energoefektivitātes politikas alternatīvo pasākumu plāns enerģijas galapatēriņa ietaupījuma mērķa 2014.–2020. gadam sasniegšanai (apstiprināts ar MK 24.05.2017. rīkojumu Nr.257 (prot. Nr. 27, 27. §)).

1.pielikums. Energoefektivitātes politikas institucionālā shēma attiecībā uz centrālās valdības ēkām

2.pielikums. Energoefektivitātes politikas mērķi

Eiropas Savienības mērķis – Energoefektivitātes paaugstināšana Eiropas Savienībā par 20 % (līdz 2020.gadam)⁸⁷

Mērķis	Mērķa rādītājs	Mērķa faktiskā izpilde	Pasākumi
Valsts obligātais uzkrātais gala enerģijas ietaupījums jeb 1,5 % ietaupījuma mērķis	0,850 Mtoe ⁸⁸ jeb 9896 GWh (2014.–2020.gadam)	2014.–2016.gadā sasniegtais ietaupījums: 20,8 % no mērķa	<ul style="list-style-type: none"> Energoefektivitātes pienākumu shēma – 2,4 % no mērķa (faktiski: 0,6 %; uzsākta no 01.01.2018.); Brīvprātīgās vienošanās un papildu alternatīvie pasākumi – 51,6 % no mērķa (faktiski: 0 %; pirmā brīvprātīgā vienošanās noslēgta tikai 2017.gada beigās); Alternatīvie pasākumi (ēku renovācija; videi draudzīgs transports; energoauditi uzņēmumos u.c.) – 46 % no mērķa (faktiski 20,2 %)
tai skaitā ikgadēja 3 % centrālās valdības ēku platības renovācija	678 460 m ² (2014.–2020.gadam) ⁸⁹	2014.–2016.gadā faktiski renovēti 54 % (tas ir, 368 790 m ² ; renovācijas mērķis ir izpildīts līdz 2019.gadam ⁹⁰)	Ēku renovācija
tai skaitā siltumenerģijas patēriņa samazināšana	160 kWh/m ² (2017.gadā starpmērķis); 150 kWh/m ² (2020.gadā)	– Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās –130,28 kWh/m ² gadā Biroja ēkās – 115,63 kWh/m ² gadā Izglītības iestādēs – 154,13 kWh/m ² gadā (vidējais īpatnējais apkures patēriņš līdz 01.03.2018.)	

⁸⁷ Salīdzinājumā ar scenāriju, kurā netiktu veikti nekādi energoefektivitātes pasākumi.⁸⁸ Miljons tonnu naftas ekvivalenta (enerģijas daudzums, kas rodas, sadedzinot miljons tonnu jēlnaftas (vienāds ar 11 630 000 MWh jeb 11 630 GWh)).⁸⁹ Maksimālās aplēses par nepieciešamo renovācijas apjomu.⁹⁰ Pēc 2018.gada renovācijas mērķa izpildes saskaņā ar Ekonomikas ministrijas aprēķiniem ir izveidojies atlikums, kuru varēs ieskaitīt 2019.gada mērķa izpildei, daļēji nodrošinot 2019.gada mērķa sasniegšanu.

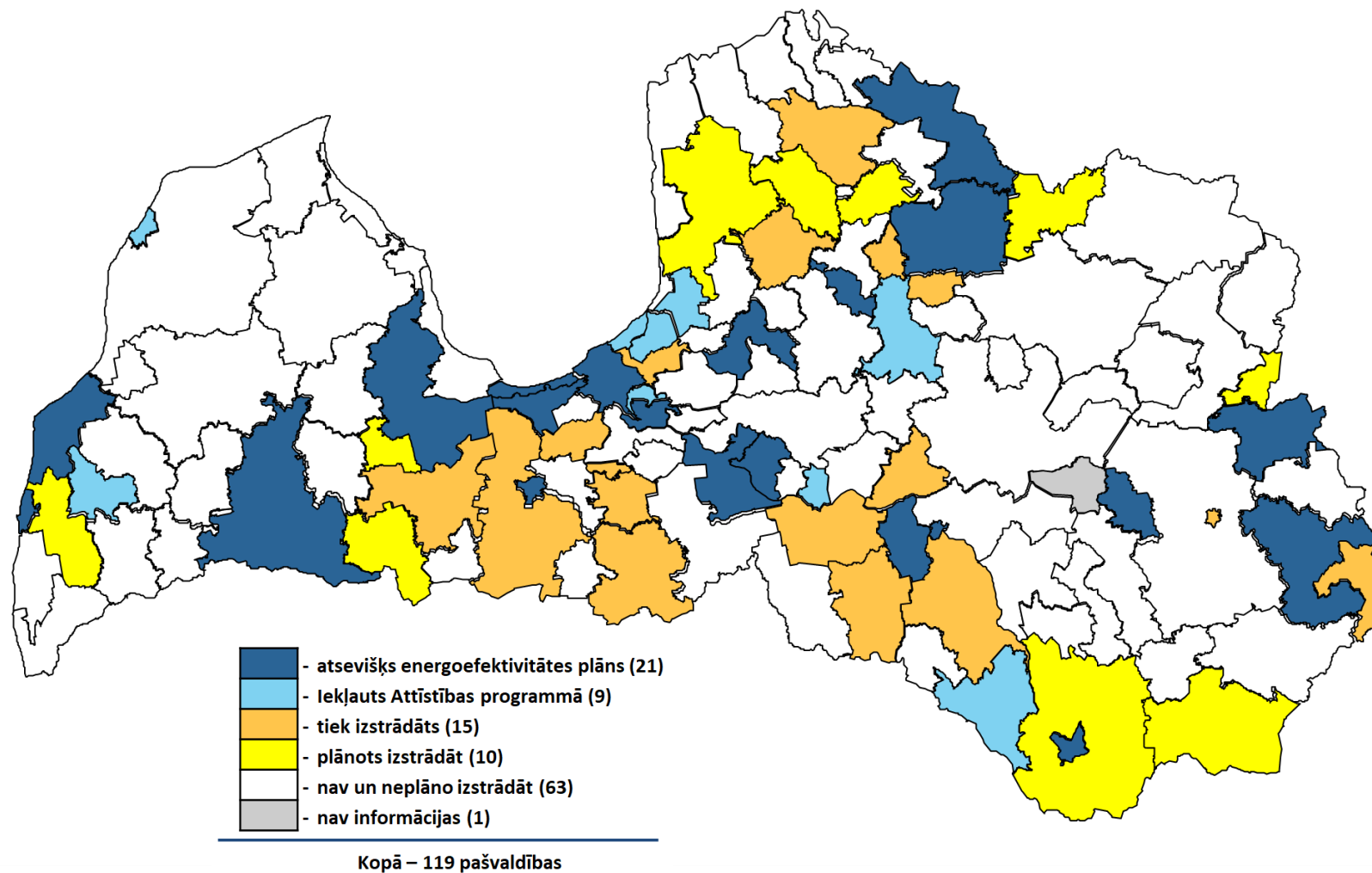

IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA

VAI TIEK ĪSTENOTA MĒRĶTIECĪGA ENERGOEFĒKTIVITĀTES POLITIKA PLĀNOTĀ ENERĢIJAS GALAPATĒRIŅĀ IETAUPTĪJUMA SASNIEGŠANAI?

3.pielikums. **[IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]**

4.pielikums. Pašvaldību energoefektivitātes plāni

Datu avots: Valsts kontroles 2017.gadā veiktās aptaujas rezultāti.

5.pielikums. [IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]

6.pielikums. Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu saraksts, kuros netiek sasniegti plānotie enerģijas patēriņa rādītāji apkurei

N. p. k.	Projekta numurs	Projekta nosaukums	Finansējuma saņēmējs	Monitoringa periods	Konkursu nolikumos noteiktais maksimālais enerģijas patēriņš apkurei pēc projekta īstenošanas (kWh/m ²)	Projektā plānotais enerģijas patēriņš apkurei pēc projekta īstenošanas (kWh/m ²)	Vidējais faktiskais rādītājs gadā (2013.-2017.gads; kWh/m ²)	Projektā plānotā enerģijas patēriņa apkurei vidējā neizpilde pēc projekta īstenošanas	Neattiecināmo līdzekļu apjoms par enerģijas patēriņa apkurei nesasniedzšanu (revidentu aprēķins), euro	Projekta līgumā noteiktais plānotais CO ₂ samazinājums, tonnas	Vidējais faktiskais CO ₂ samazinājums (2013.-2017.gads), tonnas	Vidējais faktiskais CO ₂ samazinājums no plānotā	Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansējums, euro
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(8-7)/7, %	10=(1-7/8)*14	11	12	13=12/11, %	14
1.	KPFI-3/13	Energoefektivitātes paaugstināšana Rīgas Teoloģijas institūta ēkās Katoļu ielā 16 un Katoļu ielā 18, Rīgā	Laterāna Pontifikālās Universitātes filiāle Rīgas Teoloģijas institūts	5.gads	100	72,50	79,48	10%	29 485,44	99,570	103,567	104%	335 745,33
2.	KPFI-3/19	Rīgas Stradiņa universitātes ēku energoefektivitātes paaugstināšana, samazinot energoresursu patēriņu un oglekļa dioksīda emisiju atbilstoši videi draudzīgiem nosacījumiem	Rīgas Stradiņa universitāte	5.gads	100	79,80	104,66	31%	202 939,48	247,380	385,910	156%	854 370,32
3.	KPFI-3/26	Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas ēkas energoefektivitātes paaugstināšana, izmantojot videi draudzīgus būvniecības materiālus un izstrādājumus	Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija	5.gads	100	43,87	46,62	6%	18 716,78	78,050	83,374	107%	317 300,41
4.	KPFI-5/25	Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana un energoefektivitātes paaugstināšana Smiltenes Profesionālās vidusskolas dienesta viesnīcā	Smiltenes Valsts tehnikums - profesionālā vidusskola	5.gads	100	55,00	60,16	9%	52 313,43	156,050	177,973	114%	609 917,87
5.	KPFI-5/40	Rīgas Doma kora skolas ēkas energoefektivitātes uzlabošana	Rīgas Doma kora skola	5.gads	100	60,09	65,63	9%	23 696,49	101,540	132,834	131%	280 722,12
6.	KPFI-5/42	Energoefektivitātes paaugstināšana Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolas dienesta viesnīcas ēkā	Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola	4.gads	100	29,00	31,84	10%	40 959,63	195,630	237,777	122%	459 209,42

NAV KLASIFICĒTS

VAI TIEK ĪSTENOTA MĒRKTIECĪGA ENERGOEFECTIVITĀTES POLITIKA PLĀNOTĀ ENERGIJAS GALAPATĒRINA IĒTAUPTĪJUMA SASNIEGŠANAI?

N. p. k.	Projekta numurs	Projekta nosaukums	Finansējuma saņēmējs	Monitoringa periods	Konkursu nolikumos noteiktais maksimālais enerģijas patēriņš apkurei pēc projekta īstenošanas (kWh/m ²)	Projektā plānotais enerģijas patēriņš apkurei pēc projekta īstenošanas (kWh/m ²)	Vidējais faktiskais rādītājs gadā (2013.-2017.gads; kWh/m ²)	Projektā plānotā enerģijas patēriņa apkurei vidējā neizpilde pēc projekta īstenošanas	Neattiecināmo līdzekļu apjoms par enerģijas patēriņa apkurei nesasniedzšanu (revidentu aprēķins), euro	Projekta līgumā noteiktais plānotais CO ₂ samazinājums, tonnas	Vidējais faktiskais CO ₂ samazinājums (2013.-2017.gads), tonnas	Vidējais faktiskais CO ₂ samazinājums no plānotā	Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansējums, euro
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(8-7)/7, %	10=(1-7/8)*14	11	12	13=12/11, %	14
7.	KPFI-7/19	Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Alojās novada domes ēkās	Alojas novada dome	4.gads	100	96,60	106,91	11%	36 904,03	187,290	198,955	106%	382 677,96
8.	KPFI-7/40	Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi Ventpils pilsētas pašvaldības ēkās, II kārtā	Ventpils pilsētas dome	4.gads	100	61,90	62,20	0,5%	1 449,32	98,140	118,040	120%	300 492,48
9.	KPFI-7/66	Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Valmieras pilsētas pašvaldības ēkās	Valmieras pilsētas pašvaldība	4.gads	100	63,58	74,41	17%	152 693,51	261,750	264,742	101%	1 049 115,80
10.	KPFI-7/88	Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Carnikavas novada domes un sabiedrisko pakalpojumu centra ēkās Carnikavā	Carnikavas novada dome	4.gads	100	81,63	82,86	2%	1 750,47	48,990	56,817	116%	117 921,65
11.	KPFI-7/91	Energoefektivitātes paaugstināšana Ozolnieku novada pirmsskolas izglītības iestādē "Zīlīte"	Ozolnieku novada dome	5.gads	100	62,70	66,09	5%	2 950,48	21,350	29,800	140%	57 521,40
12.	KPFI-10/14	Ventpils pilsētas domes ēkas renovācija Jūras ielā 36, Ventspilī	Ventpils pilsētas dome	4.gads	35	12,04	23,40	94%	212 023,24	86,918	95,189	110%	436 738,02
Neattiecināmo līdzekļu apjoms par enerģijas patēriņa apkurei nesasniedzšanu kopā:									775 882,31	Finansējums kopā: 5 201 746,78			

NAV KLASIFICĒTS